

mait, amelyet kutak, vermek, cölöpszerkezetű épületek és félig földbe mélyített gazdasági épületek maradványai jeleztek. A feltárások tisztázták, hogy a falu valójában kelet felé, a legelő területén folytatódik, ahol igen intenzív telepjelenségeket figyeltünk meg. Az eddig feltárt keskeny sávban legalább öt cölöpszerkezetes, belsőosztható ház oszlophelyeit találtuk meg, amelyek közül néhányat paticsomladék fedett. Az épületek mellett vermek, gödrök, félig földbe mélyített kemencék, és a telep bolygatatlan kultúrrétegéből előkerülő gazdag leletanyag jellemezte a 13–15. századi megtelepedést.

A Nagyberek széléhez közel, feltárási területünk határán három, egymáshoz közel eltemetett, azonos tájolású, mellékletek nélküli zsugorított csontvázat találtunk, amelyek keletkezése, a mellékletek hiánya és a környező objektumok leletszűkössége miatt, egyelőre bizonytalan.

FÁBIÁN SZILVIA

21. Balatonlelle, Országúti-dűlő

(Somogy megye) R

A Somogy Megyei Múzeumok Igazgatóságának irányítása alatt 2002-ben feltárt lelőhelyhez (M7/S-16) tartozó újabb régészeti objektumokat tártunk fel 2003. május 27. és június 5. között. Ezen a területen, az épülő M7 autópálya 139,950 km és 139,975 km közti szakaszán, összesen 545 m² területen végeztünk régészeti feltárást.

Ennek során a felszínen megfigyelt gödörkomplexumokon kívül csupán néhány kisebb gödör került elő, melyek a nagyméretű gödörkomplexum körül helyezkedtek el. Körülöttük minden irányban néhány méteres leletmentes sávot észleltünk, ezért további felületek nyitása nem volt indokolt. A feltárt területen egy méhkas alakú tárológödörön és a nagyméretű gödörkomplexumon kívül csupán néhány kisebb gödör illetve gödöralj került elő. Ennek oka minden bizonnyal az, hogy a feltárt terület egy olyan dombtetőn található, melyet korábban már az erózió és az újkori szőlőművelés is erősen pusztított.

A régészeti objektumok mindegyike a középső rézkor végére keltezhető. A leletanyag kiemelkedő jelentőségét az adja, hogy benne keverednek a Balaton-Lasinjakultúra, a Furchenstich kerámia kultúrája és a Proto-Boleráz horizont elemei, ahol a két utóbbi dominál. A lelőhely különösen gazdag volt leletanyagban, melyből érdemes kiemelni a számos csonteszközt, orsógombot, kőeszközöket – elsősorban egy miniatúr, csiszolt kővést – és egy agyagpecsétlőt.

Valószínűleg ezen a területen a korábban feltárt lelőhely K-i széléhez értünk, de a folyamatos útépitési munkálatok miatt erre nincsen egyértelmű bizonyíték. É-i és D-i irányban a lelőhely folytatódik a nyomvonal határain kívül is. A 2002. évi feltárt terület K-i határa és az idej felület között a felszínen nem találtunk régészeti jelenségekre utaló nyomot, ám minden bizonnyal a

két feltárási terület között is folyamatos volt a rézkori megtelepedés.

HONTI SZILVIA – SIKLÓSI ZSUZSANNA

22. Balatonlelle, Római út

(Somogy megye) N, Kö

A Szőlőskislakról Balatonlellére haladó ún. Római út nyugati szélébe ásott szennyvízcsatorna árkanak régészeti felügyelete során, 2003. június 4-én a helység kútjával egy vonalban az árok metszetében vastagon átégett padlómaradványokat figyeltünk meg. A jelenség feltárását június 16–25. között végeztük el, melynek során mintegy 4×5 m területet kutattunk át, másfél méter mélységben.

Az újkori és középkori útrétegek alatt a vörösésbarna, homokos erdei talajba ásva, az út mai felszíne alatt 120–140 cm mélységben bontottuk ki egy kora népvándorlás kori ház betöltését és szerkezeti elemeit. Északnyugati sarkát az útárok, délkeleti részét a szennyvízcsatorna árka vágta át. A mintegy 25 cm mélyen a földbe ásott ház tájolása a fő égtájakhoz igazodik. Az alapgödör formája szabályos téglalap, mintegy 4,6×3,3 m alapterülettel. Sarkaiban 25–35 cm átmérőjű cölöplyukak, amelyek mélysége a külső szinttől mérve eléri az 1 méteres mélységet is. A falak vonalában mind a négy oldalon 1-1 cölöplyuk. Az alapgödör alját vastagon, helyenként a 10 cm-t is meghaladó, átégett padló fedi. A ház padlóján nagy mennyiségű agyagnehezék került szét (felszedésük közben 88 nehezéket határoztunk meg), többségük az északi részen található.

A feltárt épület szerkezete és jellege teljesen meg egyezik a 2002-ben a Felső-gamászi dűlőben (M7 S-16) feltárt két épületével, melyeket korhatározó leletanyaguk a 6. sz. második harmadára keltez és az itt élt langobardokkal hoz kapcsolatba. Az idej ásatás jelentősége a ház külső járószintjének megtalálásában és a korszak új kerámiajegyeinek felismerésében rejlik. Az újabb épület elhelyezkedése megerősített korábbi sejtésünkben: a Forró-árokval párhuzamosan, kb. ettől nyugatra 80–100 m távolságban egy nagyobb kora népvándorlás kori település húzódik.

SÓFALVI ANDRÁS

23. Balatonszárszó, Kis-erdei-dűlő

(Somogy megye) U

A részletes tanulmányt lásd a 17. oldalon!

OROSS KRISZTIÁN

24. Balatonszemes, Egyenes-dűlő

(Somogy megye) U, R, B, LT, Ró

A lelőhely (M7/S-19) Balatonszemestől nyugatra, a leendő M7 autópálya nyomvonalán létesítendő csomópontot a mostani 7-es országúttal összekötő ÉNy–DK irányú új út nyomvonalában helyezkedik el. A régészeti-